

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CIUTAT

Per comprendre què és i què pretén un Projecte Lingüístic de Ciutat (PLC) cal situar-lo en el context: els inicis del seu projecte mare, que és el Projecte Educatiu de Ciutat (PEC), i els nous plantejaments que relacionen ciutat i educació. Cal dir que ambdós projectes –el de ciutat i el lingüístic- tenen, quant a termes i plantejaments, molta similitud amb el que en l'àmbit escolar s'anomenen Projecte Educatiu de Centre (PEC) i Projecte Lingüístic de Centre (PLC). Tot i així, una explicació de síntesi que relacionés directament uns amb altres –és a dir, els projectes de centre amb els de ciutat-, oblidant els plantejaments i les finalitats que els donen sentit i els justifiquen, farien d'aquests projectes simples idees per al mercat de les novetats; tenint en compte que la intenció dels projectes de ciutat és intervenir en la realitat i transformar-la. Els plantejaments de ciutat es mouen, metodològicament, sota tres grans principis: utopia, radicalitat i transformació. Utopia, entesa no com allò que és irrealitzable sinó com allò que és desitjable i irrenunciable, i que rau encara en el *no-lloc*. Radicalitat, en el sentit de cercar les arrels que ens permetin uns plantejaments més sòlids. I transformació, perquè de res ens serviran una utopia i un pensament radicals si no es mouen en el sentit del canvi, del *canvi-cap-a* la mateixa *eu-topia*. I quins són aquests plantejaments i finalitats d'un Projecte Educatiu i, per tant, d'un Projecte Lingüístic de Ciutat?

El Projecte Educatiu de Ciutat neix des de les administracions locals, amb la clara voluntat d'intervenir en l'educació dels ciutadans. A diferència, emperò, de com ho havien fet en altres moments de la història, durant la darrera dècada del segle XX els ajuntaments han començat a intervenir en l'educació des de la seva concepció més àmplia i global. En aquest sentit, només cal fer dues referències per comprendre quina ha estat la relació entre els ajuntaments i la competència o la intervenció educatives. La primera ha de ser, sense cap dubte, la Llei d'instrucció pública de 1857, llei més coneguda com a Llei Moyano, pel ministre que la promulgà, que estableix tres nivells d'ensenyament: primari, secundari i superior. Tal com ja havien establert disposicions anteriors, l'ensenyament primari (dels sis als nou anys) depenia dels ajuntaments. La segona referència cal situar-la en el mateix present, on l'acció municipal se centra bàsicament en aspectes com la cessió de terrenys per a la construcció de nous edificis de primària i secundària, la participació en els consells escolars de centre i el manteniment dels edificis públics de primària. Tot i que el control i seguiment de l'absentisme escolar

també és una competència municipal, aquesta, per desgràcia, poques vegades s'ha exercit com a tal. Per altra banda i més enllà de l'estricta exercici competencial, molts ajuntaments, moguts per un necessari i efectiu rendiment social –de justícia social- han ampliat les seves actuacions en camps com la creació de centres propis de primera infància i de formació de persones adultes; l'oferta complementària a les escoles (educació vial, teatre escolar, recursos de la ciutat...); el finançament d'algunes activitats de centre o la creació de noves vies de formació contínua i ocupacional. Tot i que aquesta tasca no ha suposat a l'Administració local un reconeixement com a Administració educativa, els ajuntaments segueixen ampliant el seu camp d'actuacions en l'educació, fent cas de les recomanacions de la Comunitat Europea quant a incidir en el concepte de *formació permanent* al llarg de la vida.

La realitat definida per la crisi de les dues màximes institucions educatives, l'escola i la família; l'accelerat procés de renovació de la informació, provocat per les noves tecnologies; així com una major preocupació pels temes educatius (manifestada a partir dels èxits editorials de llibres com *El valor d'Educar* de Fernando Sabater, *El desconcert de l'educació* de Salvador Cardús, *Atreveix-te a Pensar* de Josep-Maria Terricabres o *La Ciutat dels Infants* de Francesco Tonnucci, entre d'altres), han fet reaparèixer plantejaments més integrals i globalitzadors del fet d'educar, plantejaments que són el punt de partida dels projectes de ciutat. Quina és aquesta idea àmplia d'educació?

Per una forma més àmplia de percebre l'educació

Per definir el concepte d'*educació* (el sentit i l'abast del terme) des d'una visió moderna i de futur, cal recórrer a les aportacions d'autors i documents de referència imprescindible. D'entre tots els possibles, l'Àrea d'Educació de l'Ajuntament de Ciutadella de Menorca ha optat, com a punt de partida, per la Carta de Ciutats Educadores (a la qual l'Ajuntament es va subscriure el novembre de 1999) i l'Informe de Jacques Delors ("Educació: hi ha un tresor amagat a dins").

La **Carta de Ciutats Educadores** explicita i situa els principis educatius en el marc de la ciutat (de tots i per a tots). Segons aquesta declaració signada a Barcelona l'any 1990, *ciutat educadora* és aquella que vol transformar-se a través de l'educació; la que promou una educació multidimensional, globalitzadora, amb finalitats obertes, públiques i explícites.

Jacques Delors, per la seva banda, en un informe ratificat per la UNESCO l'any 1996, afirma: “L’educació ha de jugar un paper fonamental en el desenvolupament continuat de les persones i les societats. Les polítiques educatives han de propiciar un procés permanent d’enriquiment de coneixements i d’habilitats, per aconseguir el desenvolupament personal que permetrà establir relacions entre individus, grups i nacions”. En aquesta anàlisi de situació, Delors acaba reafirmant l’obra d’Edgar Faure (UNESCO, 1972) quan afirma que “l’objectiu últim de l’educació és **aprendre a ser**, que es fonamenta en tres pilars: **aprendre a conèixer** (adquirir eines de comprensió), **aprendre a fer** (per poder actuar sobre l’entorn) i **aprendre a viure junts** (per participar i cooperar amb els altres).”

En resum, l’educació concebuda tant per la Carta de Ciutats Educadores com per l’Informe Delors, així com també per pedagogs com Francesco Tonucci, es caracteritza perquè: 1. **Sobrepassa l’escola**: en l’espai (multiplicitat d’agents socialitzadors) i en el temps (procés permanent al llarg de tota la vida). L’educació es va desenvolupant a través de la comunicació i les relacions socials. El marc socialitzador per excel·lència de l’activitat educativa en un plantejament desescolaritzat –en l’espai i el temps– és l’entorn. 2. **Comprèn totes les tipologies educatives** (formal, no formal, informal) i tota la complexitat de continguts (coneixements, experiències i sensibilitats, procediments i destreses, normes i valors) i aplicacions (acadèmiques i no acadèmiques, per al món del treball, per al coneixement personal, per a l’acció col·lectiva). L’educació pren, en aquest sentit, el caràcter *paidea* (ideal educatiu grec) dins les ciutats-estat o *polis*. Una *paidea* que romp amb la divisió obsoleta entre instrucció (o transmissió de coneixements instrumentals, com la lectura, l’escriptura o l’aritmètica) i educació (o transmissió dels valors de la ciutat). 3. **Comporta un procés individual i col·lectiu**: la participació és un element substancial. 4. **Té una dimensió global**: basada en la igualtat d’oportunitats, en la promoció individual i col·lectiva, i fonamentada en els valors democràtics.

Amb un plantejament així és fàcil comprendre que es consideri la ciutat com a marc “natural” de l’educació.

La ciutat com a espai educador

La ciutat constitueix un espai definit territorialment per unes característiques físiques, socials i econòmiques determinades. Els homes i les dones troben en la ciutat un

territori específic en el qual poden créixer i desenvolupar-se socialment, culturalment i educativament.

El ciutadà, des del naixement, inicia un llarg recorregut educatiu. Aquest recorregut té una major intensitat i gaudeix d'una més gran planificació durant els anys de la seva infància i adolescència, ja que llavors entra en contacte amb el món de l'educació formal i obligatòria. Amb tot, l'educació rebuda durant tota la seva vida prové d'una multiplicitat d'agents educatius que li donen una dimensió plural i que contribueixen al procés de construcció de la seva personalitat. Aquesta dimensió plural és la que ens porta a parlar d'agents i sectors educatius, d'institucions i entitats educatives; o bé d'educació formal, no formal o informal.

Totes les persones s'eduquen des d'aquesta pluridimensionalitat, i reelaboren, individualment i col·lectivament, les diverses influències educatives que li arriben des del seu entorn més immediat (entorn que pot comprendre a partir dels grans mitjans de comunicació de masses, les realitats més diverses i llunyanes). La diversitat d'agents educatius ens porta a la necessitat d'actuar de manera consensuada quant a finalitats, valors i objectius. La realitat, però, ens demostra que l'entesa entre els diversos agents de vegades és difícil i que l'aïllament o la fragmentació de les diverses propostes educatives produeixen disfuncions en el procés educatiu de les persones. La formació integral i democràtica dels ciutadans demana coherència de plantejaments i finalitats, com també una gran complementarietat en el conjunt d'actuacions.

Les grans polítiques i tendències educatives es concreten en la realitat de cada municipi. Aquesta concreció té com a referències la realitat social, cultural i econòmica de la població, la seva història en el passat i els seus projectes o la seva projecció per al futur. Per això plantejem la ciutat com un lloc idoni per poder treballar en una nova perspectiva que respongui a les demandes educatives d'una societat en profunda transformació. En aquest sentit, les administracions locals han de potenciar i facilitar els canals de relació entre els centres educatius i el territori per ajudar a definir projectes educatius vertebrats amb la realitat social, cultural i econòmica. El conjunt de propostes educatives, formals i no formals, formen part del projecte educatiu de la comunitat.

Tota aquesta diversitat planteja, precisament, la necessitat que hi hagi un marc comú. De fet, estem proposant que el conjunt de les propostes educatives que es donen en un municipi i que s'ofereixen als ciutadans ha de compartir un conjunt de principis, finalitats i valors, la qual cosa es pot fer a partir del *Projecte Educatiu de Ciutat o del Projecte Lingüístic de Ciutat*. En aquest context, el municipi esdevé el conjunt de

sectors, estaments i associacions, entre els quals l'Ajuntament exerceix un paper dinamitzador i impulsor bàsic, i el *Projecte Educatiu de Ciutat* significa decantar-se cap a la superació de la concepció "sumatòria" de les diferents ofertes educatives que s'hi desenvolupen.

L'elaboració del *Projecte Educatiu de Ciutat* ha de permetre treballar en el municipi d'una manera racional i planificada, i consensuar un conjunt de valors i finalitats educatives de la ciutat, alhora que ha d'ajudar a establir un marc de relació i de treball conjunt en el qual es pot enriquir l'acció educativa del conjunt d'entitats i sectors. Aquest *projecte* ha de contribuir a definir el model de ciutat que es pretén construir des del punt de vista educatiu i, al mateix temps, a impulsar accions i projectes compartits per les entitats presents.

Objectius del Projecte Educatiu de Ciutat

La finalitat principal de l'elaboració del Projecte Educatiu de Ciutat rau a disposar d'un document que permeti orientar el conjunt de les actuacions educatives i que potencii els aspectes globals per sobre de les tendències sectorials o fragmentades. Per aconseguir aquesta finalitat, el Projecte Educatiu de Ciutat -com també el PLC- es planteja els objectius específics següents:

1. Definir quines ofertes i quins serveis educatius necessiten la ciutat i els seus ciutadans. Partint de la situació actual, es tracta d'explicitar les necessitats educatives dels ciutadans, tant ara com en una perspectiva de futur, i de concretar-les respecte als serveis i ofertes educatius que se'ls ofereix. Aquests objectius, concretats per al PLC, es podrien referir, per exemple, a la formació d'adults, a la formació en l'aprenentatge del català per a estrangers, a les infraestructures tipus centres d'autoaprenentatge, etc.

2. Definir els valors que han d'orientar el model educatiu de ciutat. El Projecte Educatiu de Ciutat és una aposta ideològica i un compromís del municipi amb el futur dels seus ciutadans. Cal que, de manera comuna, ens decanem per uns valors determinats que han de configurar el nucli fonamental del model educatiu que volem impulsar.

Si, en la mesura que es pugui, hi ha consens entre els agents educatius per tal de treballar en una mateixa direcció, contribuirem, amb les aportacions de cadascun d'ells, a la consolidació d'aquests valors educatius emergents.

3. Vincular les actuacions educatives amb el context de la ciutat. El Projecte Educatiu de Ciutat fa possible que les actuacions de les diverses institucions i entitats es vinculin amb l'entorn sobre el qual es vol incidir. Aquesta vinculació s'efectua en dues direccions: aprofitant educativament els recursos de la ciutat i intentant respondre a les necessitats que es desprenen de l'entorn.

Per exemple, el Projecte Educatiu de Ciutat permet que els projectes elaborats pels centres educatius es vinculin entre si i amb la realitat del municipi. Els representants de l'Ajuntament als consells escolars són les persones que han d'afavorir aquestes vinculacions. Per altra banda, és també molt important que els objectius dels projectes dels centres escolars coincideixin amb els moltes vegades inexistents projectes de les entitats de lleure.

4. Disposar d'un instrument que permeti orientar, revisar i avaluar les actuacions que entitats, institucions i administracions duen a terme a la ciutat. Que un municipi es doti d'un Projecte Educatiu i l'assumeixi significa que disposa d'un instrument que l'ha de permetre orientar-lo per fer un seguiment i una avaluació constants de les actuacions educatives que es fan al seu territori.

Aquest objectiu és molt important, ja que estem acostumats a actuacions descoordinades que depenen, de vegades, més de la voluntat de les persones que no de les institucions. En alguns casos, els procediments administratius o els mateixos pressupostos ens porten tant a una activisme sense objectius com a una planificació rígida amb molt poques possibilitats de renovació efectiva. Per aquest motiu, cal situar aquest projecte en una perspectiva d'actuació territorial, i com a primer pas per revisar, orientar i poder modificar progressivament pràctiques i actuacions.

5. Plantejar models organitzatius que permetin millorar i racionalitzar la gestió dels recursos educatius de la ciutat. Un cinquè objectiu es planteja la necessitat de racionalitzar, reorganitzar i reorientar els recursos que hi ha, de les mateixes administracions que intervenen en un territori i de la mateixa societat civil.

Aquests canvis en la gestió dels recursos educatius han d'anar acompanyats de l'impuls de polítiques participatives que permetin la implicació del conjunt d'entitats i sectors més representatius de la comunitat educativa del territori.

Es pretén, així, tant superar actuacions descoordinades entre les diverses administracions que actuen en un mateix territori com potenciar el valor afegit que representa la participació dels diversos sectors educatius en l'impuls de programes educatius en què la seva implicació és un factor clau per obtenir èxit.

6. Definir la ciutat des d'un punt de vista educatiu. Quan es defineix una ciutat concreta es pot recórrer a diversos punts de vista. Es pot definir des de la història, des de la cultura, des de les característiques de la seva població, des de la posició que

ocupa en el seu país... Amb aquesta proposta pretenem fer una lectura de la ciutat des d'una perspectiva educativa: com a laboratori de recerca, treball i aprenentatge educatius de tots i cadascun dels seus ciutadans.

Aquesta lectura educativa de la ciutat ha de provocar efectes en un ampli ventall d'àmbits de gestió i actuacions municipals. De fet, implica la necessitat de pensar qualsevol actuació, tant les que impulsi la iniciativa pública com la privada, tenint en compte les conseqüències que afecten o poden afectar tenir els seus ciutadans.

Principis metodològics per a l'elaboració del Projecte Educatiu de Ciutat (o del PLC)

En el procés d'elaboració i redacció del Projecte Educatiu de Ciutat s'han tingut en compte els principis següents:

1. El Projecte Educatiu de Ciutat s'ha d'elaborar amb la màxima participació del conjunt de la ciutat, és a dir, de les seves entitats més representatives, i de tots els sectors educatius, tenint en compte el grau d'implicació que tenen en les temàtiques educatives.
2. L'elaboració del Projecte Educatiu de Ciutat ha de partir de tots aquells projectes, plans i experiències que ja estiguin elaborats o en funcionament.
3. El Projecte Educatiu s'ha de concretar en un document. En aquest document, s'hi han d'explicitar les intencions, els objectius, els models d'organització i gestió dels recursos, els plans i projectes que s'impulsaran, i els mecanismes d'avaluació i seguiment. El Projecte Educatiu de Ciutat no pot ser un document general tècnic i buit de contingut, per contra, ha de tenir un caràcter clarament ideològic i de compromís.
4. L'Ajuntament ha d'exercir aquest paper impulsor, sense suplir les funcions específiques dels diferents sectors de la ciutat, ni de les seves entitats, sinó potenciant-les.
5. El Projecte Educatiu de Ciutat ha d'establir les bases per tal que es puguin elaborar projectes de col·laboració entre totes o algunes de les entitats educatives que hi ha a cada municipi. No pot convertir-se solament en un manifest, ni en una declaració de bones intencions: ha de definir, també, una perspectiva de treball per al futur.
6. El Projecte Educatiu de Ciutat ha de ser un instrument dinàmic que es pugui avaluar i adaptar als canvis que es produeixen.

7. El Projecte Educatiu de Ciutat té una funció orientadora general. En aquest sentit, no supleix la funció planificadora d'altres òrgans o instruments.
8. El Projecte Educatiu de Ciutat ha de contribuir a transformar la ciutat.

Gràfic de les fases del Projecte Educatiu de Ciutat (vegeu les transparències)

Anàlisi de context (On som?)

Per definir els objectius i les línies de treball de qualsevol projecte és requisit indispensable la descripció i l'anàlisi dels elements de la ciutat, i dels seus antecedents més rellevants. Aquesta descripció ha de contenir:

1. La descripció i l'anàlisi de la ciutat (descripció d'aquells aspectes de la ciutat que puguin tenir interès des d'una perspectiva educativa)
 - a. Població: piràmide d'edats, moviments migratoris, ocupació, nivell cultural i altres aspectes sociològics a remarcar.
 - b. Espai: espai urbanitzat, equipaments urbans...
2. Descripció del context educatiu (tant formal com informal)
 - a. Inventari d'institucions i entitats educatives.
 - b. Experiències.
3. Història i antecedents.
4. Valoració: potencialitats i debilitats educatives de la ciutat.

Trets d'identitat (Qui som?)

Es tracta de fer "una presa de posició", d'establir un ideari respecte de l'educació i la ciutat. Podem diferenciar dues formes de definir la identitat del projecte:

1. A través dels documents de referència:
 - a. Document mare: Carta de Ciutats Educadores.
 - b. Documents sectorials (Llibre verd):
 - Declaració de Ríó sobre el Medi Ambient i el Desenvolupament (Cimera de la Terra, 1992).
 - Carta d'Aalborg (Conferència Europea sobre Ciutats Sostenibles, 1994).
 - Tom V, Estratègia de la reserva de la Biosfera (MaB, 1993).

- Projecte Municipi Verd (Ciutadella, 2000).
- Declaració Universal dels Drets Humans (ONU,1948)
- Carta de la Convenció sobre els Drets de la Infància (ONU,1989).

2. A través dels “valors” del PEC:

- a. Igualtat d'oportunitats.
- b. Interculturalisme.
- c. Vinculació amb l'entorn.
- d. Defensa del medi ambient.
- e. Participació ciutadana.
- f. Tolerància.

Descripció gràfic

Objectius (Què pretenem?)

Conegut el marc contextual i una vegada definida la carta d'identitat, és necessari manifestar els propòsits que es persegueixen, tot contestant a la pregunta “què pretenem?” Aquests objectius generals han de coincidir tant amb les línies d'actuació de l'Àrea d'Educació del municipi, àrea motora i coordinadora del projecte, com amb les finalitats de govern de la institució municipal.

Les línies estratègiques del PEC són:

1. Aprofundir en la dimensió social i comunitària de l'educació, amb la promoció d'un compromís estable dels agents socials.
2. Desenvolupar les accions adequades per millorar la igualtat d'oportunitats enfront dels canvis tecnològics, econòmics, socials, culturals i institucionals.
3. Adequar les diverses possibilitats de formació ocupacional i formació contínua a les necessitats de l'entorn.
4. Promoure una ciutadania activa, crítica, responsable i oberta a la diversitat.
5. Formar la ciutadania en l'ús sostenible dels recursos i promocionar un ecosistema urbà integrat que millori la qualitat de la vida de les persones.

6. Millorar la gestió, planificació i qualificació municipals del sistema educatiu.
7. Fomentar el sentiment de pertinença i estima al país amb les seves característiques socials, culturals, geogràfiques, històriques i lingüístiques.

Descripció gràfic

Concretar una estructura (Com ens organitzem?)

La consecució dels objectius generals suposa la posada en funcionament dels mitjans i dels mecanismes que els possibilitin, i que en el cas del municipi de Ciutadella de Menorca s'han concretat de la forma que sintetitza l'esquema. (gràfic 2).

Equip impulsor

És l'encarregat d'elaborar la proposta anual de projectes i programes que haurà d'aprovar el Consell Municipal d'Educació i executar l'Àrea d'Educació. Per elaborar aquest pla, l'equip impulsor s'haurà de basar en els objectius, en les línies estratègiques del Projecte Educatiu de Ciutat, i en les propostes i recomanacions de la mateixa Àrea d'Educació.

L'equip impulsor serà designat pel regidor delegat de l'Àrea d'Educació.

La Comissió Permanent i el Consell Municipal d'Educació

Descripció gràfic

Plans d'actuació

Cal entendre per un pla d'actuació qualsevol actuació programada a partir d'uns objectius generals i uns objectius operatius, del tipus següent.

- a. Pla estratègic o pla general:
 - Pla d'Infància.
 - Pla Jove.
 - Pla de Qualitat Educativa (Educació Infantil).
 - Pla Municipal de Normalització Lingüística.
 - Pla Formatiu (Pla Enllaç)

- b. Comissions de feina del Consell Municipal d'Educació:
 - Educació i sostenibilitat.
 - La Ciutat dels Infants.
 - Activitats extraescolars.
 - Educació i família.
 - Transició escola-treball.
 - Educació i solidaritat.
 - Projecte Lingüístic d'Educació Infantil.
- c. Estudis:
 - Estudi de la retolació municipal.
 - Anàlisi sociològica del món laboral.
- d. Programes i projectes:
 - Obrint Portes
 - Sortim al Carrer
 - Consell Infantil i Juvenil.
 - Punt de Trobada de Pares i Mares.
- e. Grups d'experts:
 - Projecte Lingüístic de Ciutat.
 - Moviment de Renovació Pedagògica.

Descripció gràfic

Seguiment, revisió i avaluació del PEC

El seguiment, la revisió periòdica i l'avaluació són els aspectes més importants del Projecte Educatiu i, a més, les garanties de la seva eficàcia i viabilitat.

Aquesta avaluació periòdica i constant ha de permetre modificar aquells aspectes que es considerin convenients i ha de servir per elaborar els plans d'actuacions successius que, d'una manera periòdica, s'han de fer sobre la base de la valoració del grau de consecució dels objectius que es plantegin.

Cada pla d'actuació estipula la periodicitat del seguiment i l'avaluació de cada pla d'actuació. El seguiment, la revisió i l'avaluació del PEC, globalment, es faran una vegada a l'any, en el marc del Consell Municipal d'Educació.

Projecte Lingüístic de Ciutat

Hi ha una línia estratègica dins el Projecte Educatiu de Ciutat que, a hores d'ara, es concreta en el Pla Municipal de Normalització Lingüística, dins el qual es defineix la necessitat d'elaborar un Projecte Lingüístic de la Ciutat, seguint les mateixes pautes que el PEC.

LÍNIA ESTRATÈGICA 7: “*Fomentar el sentiment de pertinença i estima al país amb les seves característiques socials, culturals, geogràfiques, històriques i lingüístiques.*”

Es defineix el Projecte Lingüístic de Ciutat com una proposta, un contracte si es vol, que ha de permetre dirigir de forma coherent la intervenció lingüística en la ciutat. Una proposta, un contracte, que es fa a partir dels ciutadans, i que els compromet en unes finalitats comunes. El Projecte Lingüístic de Ciutat és una part del PEC, mentre que neix de la seva dinàmica i pretén educar els ciutadans en l'ús normalitzat de la llengua catalana. El Projecte Lingüístic de Ciutat pretén, per tant:

1. fomentar la coresponsabilitat lingüística;
2. promoure i articular noves formes de participació ciutadanes; i
3. dissenyar globalment la intervenció lingüística en l'àmbit de la ciutat, amb els agents socials com a protagonistes i amb l'Administració local com a lideratge.

Ho dèiem abans, en els principis metodològics del PEC, que qualsevol projecte de ciutat s'ha d'elaborar amb la màxima participació i ha de partir de tots aquells altres projectes, plans i experiències ja elaborats. En el cas de la intervenció lingüística la millor base, tant de participació com de documentació, és, sense cap dubte, la institució escolar.

L'estructura per a l'elaboració del PLC seria la mateixa que la del PEC, com queda expressat en el gràfic.

Trets d'identitat del PLC

La posició enfront de la realitat lingüística a la nostra ciutat queda clarament definida a partir de quatre documents principals:

- a. Carta de Ciutats Educadores:

Art. 15.- Una ciutat educadora ha de saber trobar, preservar i presentar la seva identitat. Això la farà única i serà la base per a un diàleg fecund amb els seus habitants i amb altres ciutats. La valoració dels seus costums i dels seus orígens ha de ser compatible amb les formes de vida internacionals. Així podrà oferir una imatge atractiva sense desvirtuar el seu entorn natural i social.

18.- La ciutat afavorirà la llibertat i la diversitat cultural. Acollirà tant les iniciatives d'avantguarda com la cultura popular. Contribuirà a corregir les desigualtats en la promoció cultural produïdes per criteris exclusivament mercantils.

b. Declaració Universal dels Drets Lingüístics:

Art. 8.1. *“Totes les comunitats lingüístiques tenen el dret d’organitzar i gestionar els propis recursos a fi d’assegurar l’ús de la seva llengua en totes les funcions socials”.*

Art. 8.2. *“Totes les comunitats lingüístiques tenen el dret de disposar dels mitjans necessaris per tal d’assegurar la transmissió i la projecció futures de la llengua.”*

Art. 7.1. *“Totes les llengües són l’expressió d’una identitat col·lectiva i d’una manera distinta de percebre i de descriure la realitat; per tant, han de poder gaudir de les condicions necessàries per al seu desenvolupament en totes les funcions”.*

Art. 7.2. *“Cada llengua és una realitat constituïda col·lectivament i és en el si d’una comunitat que esdevé disponible per a l’ús individual, com a instrument de cohesió, identificació, comunicació i expressivitat creadora..”*

Art. 4.1. *“Aquesta Declaració considera que les persones que es traslladen i s’estableixen al territori d’una comunitat lingüística diferent de la pròpia tenen el dret i el deure de mantenir-hi una relació d’integració. La integració s’entén com una socialització addicional d’aquestes persones de manera que puguin conservar les seves característiques culturals d’origen, però comparteixen amb la societat que les acull prou referències, valors i comportaments per permetre un funcionament social global sense més dificultats que les dels membres de la comunitat receptora.*

c. Reglament de regulació de l’ús de la llengua catalana en l’àmbit de competència de l’Ajuntament de Ciutadella de Menorca:

Art. 28. *“L’Ajuntament de Ciutadella de Menorca ha d’adoptar les mesures pertinents, amb els mitjans necessaris, amb l’objectiu de fomentar la consciència lingüística dels ciutadans, i promoure l’ús de la llengua catalana en tots els àmbits i les activitats de la vida social de l’illa.*

d. Llei 3/1986, de 29 d’abril, de normalització lingüística a les Illes Balears:

Proclama en l’article 1.2 b, com un dels seus objectius, assegurar el coneixement i l’ús progressiu del català com a llengua vehicular en l’àmbit de l’ensenyament.

El títol II d'aquesta Llei dedica a l'ensenyament una sèrie de preceptes que configuren un model educatiu propi. Així, en l'article 19, s'estableix que en tots els nivells, graus i modalitats de l'ensenyament no universitari s'han d'ensenyar obligatòriament la llengua i la literatura catalanes, amb atenció especial a les aportacions de les Illes Balears.

L'article 20 de la mateixa Llei afirma que s'han d'adoptar les disposicions necessàries per garantir, sense perjudici del dret reconegut en l'article 18, que els escolars de les Illes Balears puguin usar normalment i correctament la llengua catalana i la llengua castellana al final del període d'escolaritat obligatòria.

Es fixa, també, que l'Administració educativa ha de posar els mitjans necessaris per garantir que els alumnes no siguin separats en centres diferents per raons de llengua i que es normalitzi progressivament l'ús de la llengua catalana com a vehicle d'expressió normal als centres educatius.

e. Altres:

- Decret 92/1997, de 4 de juliol, que regula l'ús i l'ensenyament de i en llengua catalana en els centres docents no universitaris de les Illes Balears.

- Ordre del conseller d'Educació, Cultura i esports, de 12 de maig de 1998, que estableix els usos del català en els centres docents no universitaris i regula l'elaboració dels projectes lingüístics de centre.

- Decret 125/2000, de 8 de setembre, que estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria de les Illes Balears.

Com ens organitzem per començar el PLC?

Abans de crear una comissió de treball que elabori un primer avantprojecte de PLC, hem cregut convenient fer el que ja hem esmentat abans: partir dels documents i projectes elaborats, que, en aquest cas, són els projectes lingüístics de centre. Fem un repàs de les principals actuacions realitzades o programades per elaborar el PLC:

- Elaboració d'un model únic per a tots els centres d'infantil que han de redactar el Projecte Lingüístic de Centre. S'ha creat una comissió formada pels representants de tots els centres d'infantil, públics i concertats, per tal de consensuar-ne un model a seguir i oferir assessorament per elaborar-lo. (Fase acabada)

- Creació d'una comissió que agrupa els centres públics i concertats que imparteixen primària, secundària, batxillerats i mòduls professionals per tal d'unificar al màxim els criteris i objectius dels seus projectes lingüístics de centre. (Curs 2001-02)

- Comissió d'experts que assessora les actuacions del Pla Municipal de Normalització lingüística. (Creada)

- Divulgació dels drets lingüístics (Realitzat):
 - Cicle de conferències: "Declaració Universal dels Drets Lingüístics" per Isidor Marí; "Els drets lingüístics en l'àmbit judicial", per Gabriel Fiol; "L'ús del català al món del comerç", per Joan Melià i Antònia Allès.
 - Edició de la Declaració Universal dels Drets Lingüístics i del Reglament municipal de l'ús de la llengua catalana. (Editat)
 - Estudi de la retolació municipal de Ciutadella de Menorca. (Estudi acabat)
 - Confecció d'un model de plantilla amb les preguntes -referides a l'ús de la llengua- que s'han d'incloure en les entrevistes d'inici de curs d'alumnes i de pares. Això permetrà un registre únic de les dades per als estudis sociolingüístics.
 - Aplicació de l'Ofercat per mesurar l'oferta de català del municipi.
 - Organització de concursos -com ara el de còmics i el de cartells de rebaixes- en els quals la llengua vehicular per poder participar-hi és el català. (Se'n van fent al llarg de l'any)
- **Crear una comissió que elabori un avantprojecte de Projecte Lingüístic de Ciutat. Curs 2001-02. Aquest document entrarà, aleshores, en el procés organitzatiu del PEC, perquè una àmplia majoria de la població hi participi i l'assumeixi.**